

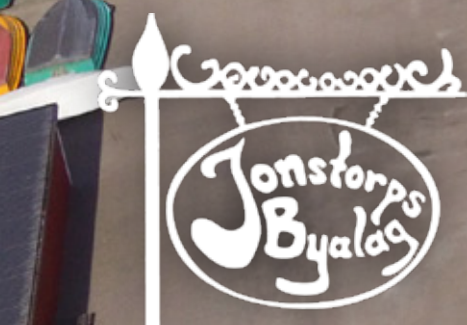
BYABLADET

Farhult • Jonstorp • Rekekroken • Svanshall • Mjöhult • Sommaren 2022

TEMA
Livet vid
havet

Loppisens
framtid

Barnens
Jonstorp
om 20 år

Vatten – byn är full av vatten

För att travestera den gamla Robert Broberg-låten. Nej, inte riktigt, även om den andra etappen av arbetet med att byta ut byns gamla vattenledningar nu börjar rundas av! Detta nummer ägnar vi dock lite extra utrymme åt livet vid och runt havet som vi har nära inpå byn.

En del av oss är medlemmar i hamnföreningen och har båt där. Och många ungdomar får, förutom gott kamratskap, stifta sin första bekantskap med segling och havet genom Jonstorps Optimistjolleklubb JOJK.

Och har ni koll på att byn var en del av den betydande sjöfartshistorien på Kullahalvön under 1800-talets senare hälft?

Jonstorpsskolans sjätteklassare har också involverats i processen med den fördjupade översiktsplanen för byn genom sina förslag och idéer på hur byn bör utvecklas.

Vi fick äntligen fira Valborg nere vid Revet igen för först gången sedan 2019. Med bra väder, god uppslutning, skönsång, tal till våren och med ett extra stort majbål! När nu det fina vädret anlant efter en rätt så kall vår och sommaren är i antågande, så ser vi åter fram emot att fira midsommar på Gerdas äng, förhoppningsvis med lite ”nya grepp”!

Trevlig läsning och en önskan om en lång och skön sommar!

Fredrik Swärdh
Ordförande i Jonstorps byalag

Hör av dig till
byalaget

jonstorpsbyalag.se
Ordförande Fredrik 0708-86 42 95
info@jonstorpsbyalag.se
facebook.com/jonstorpsbyalag

Byabladet

Ges ut av Jonstorps by- och företagsförening.

Vill du skriva i nästa nummer av Byabladet? Kort eller långt, välkommen att höra av dig!

Ansvarig utgivare: Fredrik Swärdh **Redaktion:** Helena Stjernström, Fredrik Swärdh, Lisa Berggren, Bengt Eklund, Anna Gardbring-Janson, Ulf Holmqvist
Layout: Lisa Berggren

Idé och annons?

Tipsa oss om vad som händer i Jonstorp med omnejd och vad vi borde skriva om. Eller boka en annons.

Evenemang och aktiviteter

Ett urval av allt som händer i vårt område

Midsommarfirande

24/6 10.00 och 14.00 Gerdas äng
• facebook.com/jonstorpsbyalag

Öppen mölla och visning

3/7 & 7/8 13.00–16.00
Farhults mölla • farhultsmolla.se

Mölleloppis

16/7 13.00–16.00 Farhults mölla
• Auktion, servering, lotteri, försäljning farhultsmolla.se

Uno Svenningsson och Patrik Isaksson

18/7 Bläsinge Gård • jonstorp.com

Thomas Di Leva

31/7 Bläsinge Gård • jonstorp.com

Fotboll dam

6/8 Kullaparken • Jonstorps IF FK – Kullabygdens DFF

Fotboll herr

17/9 Kullaparken • Jonstorps IF FK – Hovs GoIF

Grindloppis

13/8 Jonstorp • facebook.com/jonstorpsbyalag

Gunilla och Thomas Poppe "Två clownar"

28/8 15.00 Jonstorpsskolans matsal
• Entré 60–80kr jonstorpskultur.se

Valdebatt – Jonstorp

29/8 Ställ dina frågor om Jonstorp till kommunens politiker. Mer info: facebook.com/jonstorpsbyalag

Krister Thelin: Reflektion över Ukraina

25/9 15.00 Jonstorpsskolans matsal
• Entré 60–80kr jonstorpskultur.se

Eva Henriksson: Etiopien

23/10 15.00 Jonstorpsskolans matsal • Entré 60–80kr
jonstorpskultur.se

Good Times Band

20/11 15.00 Jonstorpsskolans matsal • Entré 60–80kr
jonstorpskultur.se

SPF Seniorerna Tre Byar

17/8 kl. 14.00 Trivselträff med grillning på idrottsplatsen Mjöhult
1/9 14.00 Kullaparken • Seniorcafé
12/9 09.30 Kullaparken • Tematräff om biodling
13/9 10.00 Thuresson Trading Jonstorp • Studiebesök
21/9 14.00 Klockaregården Farhult • Månadsmöte

Grindloppis i Jonstorp

Vi ses den
13/8

Saknar du Kullamarknaden? Låt oss tillsammans fixa en byadag med grindloppisrunda, där alla som vill vara med kan sälja prylar, hembakat eller hemgjort, från sin grind eller från bakluckan på garageuppfarten. Alla de småföretag som vi har i byn kan också vara med och sälja saker vid sitt hus, något gat hörn eller andra lämpliga platser!

Byalaget fixar en karta över rundan där alla som vill kan märkas ut med en prick och sin adress. Vi gör också lite PR innan och kanske ordnar någon musik och uppmuntande vätskekontroller längs vägen.

För den som hellre känner för att vara spontan om andan faller på den dagen, är det bara att ställa fram ett bort vid grinden!

Om du vill vara en prick på vandringskartan – hör av dig till Byalaget senast 31 juli genom att kontakta Helena på 0705-30 00 82.

SPEKTAKLET i skolan

En kväll i våras ställde treorna till med spektakel i matsalen inför publik.

Spelmansgruppen Skånska Spektakel hade hållit i fyra lektioner i skolan med inriktning dans, musik, ramsor och teater. Den femte gången var det dags för uppträdande. Matsalen var fullsatt och barnen fick rungande applåder

Lärarna i årskurs 3 tycker att det var ett både roligt och viktigt projekt.

– Det var enkelt och opretentiöst. Vi hade enkla instrument och lärde oss ramsor och folkvisor. Spelmännen Ninni och Laif Carr bjöd på sig själva, tramsade och lekte med barnen. Vissa elever hade scenskräck men den lektes bort, de övervann sin rädsla. Det finns i läroplanen att vi ska jobba

med sådant som gestaltning och visor, det här var perfekt. Vi byggde också kulisser tillsammans och gjorde skånska flaggor. Gruppen fördes ihop genom att göra en sån här sak, det var inspirerande för alla.

Det var fritt inträde men publiken fick swisha ett valfritt belopp till skolans konto. Det blev 7000 kronor som denna kväll gick oavkortat till Unicefs stöd för barnen i Ukraina.

Kommentarer från barnen

- Det var roligt när Telma hällde vatten över Ludvig.
- Uppträda var roligt!
- Ormdans med "sågen" var roligt!
- Allt var väldigt annorlunda på ett kul sätt.
- Vi vill väldigt gärna vara med på något liknande igen.
- Laif tänkte med öronen!

- Roligt att visa upp sig för alla föräldrar.
- Det var svårt att spela på mungiga.
- Räkneramsan var krånglig.
- Jag minns bäst när Isac fick hänga upp och ner!
- Föräldrarna fick vara med på scenen och tävlade i stutdrag!

Djungellekan

Den nya lekplatsen, mellan Revets förskola och Revalyckans vårdboende, kompletteras under sommaren med en djungelbana i trädningen.

Träning för vuxna

Gymnastikföreningen planerar i höst att starta upp vuxengympa på onsdagkvällar i gymnastikhallen. Provträning på Gerdas äng tisdagar 19.00 till och med 21 juni. jonstorgymnastik.se

Vad händer med Sport- och aktivitetscentrum?

Strax efter att Byabladet kom ut i mars kom positivt besked om att Länsstyrelsen i Skåne beviljat 600 000 kr till Jonstorps IF Fotboll. Medlen ska användas för markarbeten, utegym med mera till Sport- och aktivitetscentrum. Arbetet är tänkt att starta under andra halvan av sommaren.

Ukrainakrisen

Sedan det säkerhetspolitiska läget i världen försämrades efter Rysslands invasion i slutet av februari har kommunen tillsammans med andra aktörer och myndigheter startat samverkan.

I samverkan delas lägesbilder och information utbyts regelbundet, både när det gäller migration och totalförsvar. Kommunen färdigställde ett evakueringsboende tidigare i våras, men det blev inte aktuellt att starta upp det.

Höganäs kommun har tagit emot ett antal ukrainska flyktingar. Dessa bor huvudsakligen i privata hushåll. Många volontärer har räckt upp handen och vill hjälpa till "om/när det behövs".

Har du frågor kring Ukraina och världsläget? Besök hoganas.se.

Hjälpa till

Ingen kan göra allt, men alla kan göra något. Vill du skänka saker, men vet inte hur? Via svenska och ukrainska posten kan du bidra med humanitär hjälp till Ukraina. Frakten står posten för. Mer info i Postnords app eller på postnord.se, sök på Ukraina.

Andra sätt att hjälpa till på kan du läsa om på hoganas.se

Valdebatt i Jonstorp

Ingen har väl kunnat undgå att vi är inne i ett valår. Debatter och politiska utspel ökar betydligt.

Jonstorps byalag kommer den **29 augusti** att arrangera en valdebatt där inbjudna politiker från de partier som är representerade i kommunfullmäktige kommer till Jonstorp. Ta chansen att ställa frågor direkt till de som bestämmer om Jonstorps framtid. Utförligare information kommer vi att presentera efter sommaren. Bevaka våra sociala medier, Facebook och Instagram för närmare information.

Svanshalls krog nu i ny regi

Vi serverar god, vällagad mat från grunden.
Hos oss får du havet på din tallrik.

Välkommen!

svanshallskrog.se • info@svanshall.se • Hamnabacken 21, Jonstorp

SVANSHALLS
KROG

Kiosk, scen, caféer och butiker – sexorna vill ha mer liv i Jonstorp!

Hur ska Jonstorp se ut om 20 år? Byalaget hälsade på Jonstorpsskolans sjätteklassare som hade massor av förslag. Eleverna vill utveckla centrum till ett ställe med mer aktivitet och mötesplatser, men vill också använda Gerdas äng mer.

I höstas fick Jonstorpsskolan en fråga från kommunen om att vara med i ett framtidsprojekt. Planarkitekten Milma Danielsson kom till skolan.

– Barnen skulle ta fram idéer för hur Jonstorp ska se ut om 20 år, säger Christel Dexe, som är en av lärarna som jobbat med projektet. Det är så bra när det finns en tydlig mottagare, att barnen får vara med i ett riktigt projekt som någon har beställt.

Varje elev skulle ta fram sin egen idé och bygga en modell. Men även göra en egen projekt- och idé beskrivning innan de började, hitta allt byggmaterial och till sist göra en skiss av sin modell.

– Skissen var nästan det svåraste, säger Maria Lindbom i 6A, som har gjort en second handaffär.

De tycker också att det var svårt att komma på rätt material för sina modeller. De färdiga modellerna är gjorda av allt möjligt, med stor fantasi.

– Man fick använda vad man ville, allt man kunde hitta, kanske hemma eller ute i naturen. Vi har använt kartong, muggar, glasspinar, päls, grus, sand, skumgummi, plast, piprensare och mossor, berättar barnen.

Nu är de klara och planarkitekten har varit på skolan och sett resultatet, tillsammans med tjänstemän och politiker från kommunen.

– Jag är väldigt imponerad, säger Milma Danielsson. De är verkligen kreativa och smarta! De tänker fritt men det är ändå inte helt omöjliga projekt utan realistiska. De har verkligen tänkt till kring hållbarhetsfrågor, såsom stigande hav, hållbart resande, secondhand och delningsekonomi. De här eleverna är nog framtida samhällsplanerare!

Eleverna vill till exempel se evenemang och aktiviteter på Gerdas äng och många tycker att det behövs restaurang, café och kulturhus i centrum. Flera har tankar om vad man kunde göra med det gamla bankhuset.

– Det finns för få aktiviteter i Jonstorp, säger många, och menar att det är fel att man måste åka till Höganäs eller Ängelholm för att hitta saker att göra.

– Projektet ingår i betygssättning inom samhällskunskap och teknik, säger Christel Dexe, som är väldigt stolt över var eleverna har åstad-

Gruppbild, från vänster till höger
Philip Molin 6 A – Skateramp
Axel Bergström 6B – Restauranglokal för uthyrning
Maria Lindbom 6A – Second handaffär
Arvid Johansson 6C – Kulturhus med teater
Léon Eriksson 6C – Skatepark

kommit. Det är viktigt att barnen bryr sig om platsen de bor på, då ökar också chansen att man trivs och vill stanna kvar, fortsätter hon.

Nu hoppas både elever och lärare på att kommunen ska ta intryck av det eleverna tagit fram, både de konkreta idéerna och tankarna omkring varför man tycker att de här sakerna behövs.

Axel Bergström i 6C tror att det finns en risk att deras idéer kanske bara ses som något 'gulligt'.

– De kanske bara tänker 'Åh vad duktiga ni är som har gjort hus i kartong' men ändå inte tar våra idéer på allvar.

Men Milma Danielsson tror att politikerna tar intryck. Alla modellerna kommer att ställas ut i kommunens lokaler under två

månader i höst, i samband med ett så kallat samråd där olika planer och idéer för Jonstorps framtid ska visas upp för allmänheten.

– Det finns mycket som vi kan få ut av elevernas modeller, och som följer med oss in i arbetet nu, säger hon. Det märks till exempel tydligt att det saknas mötesplatser i Jonstorp.

Citat från elevernas beskrivningar av sina modeller

Kom vi drar till Ankis – lägg ifrån dig skärmen och dra ner till dammen, säkert lika roligt som att bara kolla på på tiktok hela dagarna.

Det finns nästan bara fotbollsplaner i Jonstorp så för de som inte gillar fotboll är en pump truck-bana för BMX-cyklar perfekt.

Jag tycker att Jonstorp behöver en scen så att vi som spelar instrument kan ha konserter ute istället för att spela i Blå Hallen hela tiden.

Alla behöver inte varsin av alla verktyg och trädgårdsredskap. I Låneboden kunde man låna verktyg mot en pant.

Jag tycker att kommunen borde göra en tunnel under vägen. Om små barn ska ut och leka är det lättare för dem att komma över vägen.

Andra idéer

- Second handaffär
- Restaurang
- Sushibar
- Skoaffär
- Tågstation
- Skatepark
- Bio
- Kulturhus / teater
- Parkour
- Basketplan
- Käpphäst-hoppningsbana
- Agiltybanor
- Bed & Breakfast
- Hopptorn och badland vid Revet

Jonstorps hamn – en mysig oas intill havet

De flesta i byn har någon gång varit nere i vår hamn. Även om du inte har båt där så har du kanske nyttjat hamnområdet genom att fiska krabbor med barnen eller haft en trevlig stund där vid grillen i glada vänners lag.

Hamnen och hamnområdet drivs, sköts och underhålls av den ideella föreningen Jonstorps hamn vars ändamål också är att tillvarata båtlivet i byn.

– Föreningen har i dagsläget 86 medlemmar som är åretrunt-boende från byn eller sommar-gäster berättar Kenneth Carlsson, ordförande.

– Vi har 78 båtplatser plus tre platser för Jolleklubbens båtar i hamnen, fortsätter Kenneth

I hamnen finns förutom pirar, bryggor, flotte och vinterförvaring även hamnstugan, som går att hyra för en rimlig peng. Området är också ett trevligt och upplyst grönområde med grillplats, toalett och gång- och cykelväg, som kan användas både av bybor och förbi-passerande på vandringsleden.

Hamnen som den ser ut idag byggdes 1961, till stor del av medel från de två fiskelag som fanns då. Sedan dess har föreningen byggt ut och gjort förbättringar i flera omgångar. På senare år har till exempel ny flytbrygga

tillkommit, med y-bommar, belysningsstolpar och hjärtstartare.

– Vi jobbar för att överleva på sikt. Vår största utmaning nu är för höga kostnader men vi har också bekymmer med var vi kan lägga massorna efter de muddringar av hamnbassängen och inseglingstrännan som vi behöver göra med jämna mellanrum. Det är ett problem som behöver lösas ihop med övriga småbåtshamnar i kommunen, avslutar Kenneth.

Kenneth Carlsson

Vindsurfing – visste du att:

- När vinden ligger på lite från öst har Skälderviken utanför Revet troligen de bästa förutsättningar för vindsurfing på västkusten.
- Till Sverige importerades de första brädorna 1971 och redan 1972 hade det bildats fyra vindsurfingklubbar i Sverige.
- Sverige har haft många vindsurfare i världstoppe bland annat Jonstorpsonen Mattias Holmberg som under flera år på 1990-talet var med bland de bästa i världscupen i vindsurfing.

Björn Daniels vindsurfar utanför Revet.
Foto: Mattias Holmberg

Fågellivet vid Skälderviken

Jonstorp med närmaste omnejd är en bra plats på jorden. Så tycker många Jonstorpsbor – och faktiskt också en hel räckla fåglar.

Skälderviken; grund, solbelyst och berikad med näring från åar som mynnar i bukten. I Jonstorps fall Görslövsån. Förutsättningar som berikar näringsunderlaget längs hela kedjan. Lägg därtill att delar av Skäldervikens stränder är avlysta från mänskliga aktiviteter, i vissa fall året om som till exempel halvön Rönne, och man förstår varför många fåglarna gärna väljer detta hörn av Skåne.

Jonstorpsborna har en härlig slinga ner mot Görslövsåns mynning. – Använd den!

Via vandringsleder, stigar och stättor erbjuds utmärkta promenader utan att störa vare sig fåglar eller betande djur. Hundar, självklart i koppel, är så klart välkomna. Få vyer slår en kvällssittning här nere. Ta med fikakorgen och kanske en kikare. Stora rejäla fåglar som gäss, svanar och hägrar ska ju inte erbjuda några problem att identifiera. Änder av olika slag känner många till. Rovfåglar, alltid spektakulära, gästar ofta Jonstorps närmiljö.

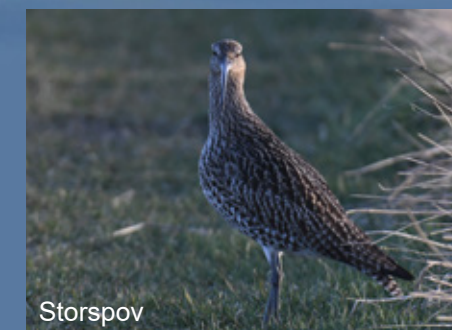
Den bruna kärrhöken flyger på vinklade vingar över vassen, en tornfalk kanske ryttlar över betesmarken och under sensommaren gör fiskgjusen detsamma över åmynningen.

Olika vadarfåglar finner sig väl tillrätta bland revlar och det långgrunda. Den högljudda strand skatan är kanske välkänd, liksom rödbenan och storspoven.

Och så har vi ju göken, som under högsommaren är ute i sina ”skumma” ärenden för att rekrytera intet ont anande fosterföräldrar till nästa generation gökar.

Väl mött i Jonstorps fina närnatur!

Text och bild; Ulrik Alm

Storspov

Snorklartips från Anders Trygg

Det är väldigt trevligt att snorkla vid Årnackehamnen, som ligger i slutet av Farhults strand. Här finns mycket tång som döljer en hel del spännande.

Bland annat plattfisk och ål.

Brun kärrhök

Kvabb och makrill fiskas i Skälderviken

– möt Kristian Nilsson, fiskare

Från backen ner mot hamnen ser man över ett för dagen lugnt Skälderviken. Några gråtrutar sitter på stenarna och ett par skarvar dyker efter fisk en bit utanför piren.

Det bland barnen populära krabb-fisket har ännu inte kommit igång. Ett par husbilar har sökt sig till ställplatsen på grusplanen och signalerar att sommaren snart är i antågande.

Kristian Nilsson kommer slänt-rande ut mot sin båt som ligger förtöjd vid kajen. Kristian är en

av två yrkesfiskare i Svanshall. Över en kopp kaffe och en bulle i sin bod berättar Kristian om hur det är att vara yrkesfiskare idag. Ett par dagar i veckan fiskas det med Svanshall som utgångspunkt, övrig tid i Öresund tillsammans med en kollega på Råå. Fiskare är idag egenföretagare men jobbar ihop med kollegor. Numera fiskas det nästan enbart efter kvabb (stenbit) och makrill i Skälderviken. År 2000 var sista året som det fiskades torsk i området.

Fisket är numera hårt reglerat och olika regler gäller för olika tider. Till exempel får man idag inte fiska djupare än 20 meter och man

använder sig av så kallat selektiv fiske. Vilket innebär garn som sorterar bort mindre fisk. Skälderviken ligger i ett Natura-2000 område, vilket betyder att man i princip inte får bedriva nätfiske där, varken som yrkesfiskare eller fritidsfiskare. Kristian ingår i ett forskningsprojekt som Länsstyrelsen bedriver, och har dispens för, fiske i området. Varje gång nät tas upp så filmas hela processen så att projektet kan följa hur stor fångst man får och vilken sorts fisk som landas. Även för att följa om tumlare eller fåglar fastnar i näten, vilket enligt Kristian är mycket ovanligt.

Det finns två stora sälkolonier i området. Hallandsväderö där merparten av säl i Skälderviken kommer ifrån samt Hittarpsrevet i Öresund. Även runt Ven förekommer det en del säl. Säl och skarv tar mycket fisk och jakt på säl har diskuterats eftersom antalet hela tiden ökar. Ofta hittar Kristian och hans kollegor halv-äten fisk i näten efter att sälen varit framme. Sälen tar inte bara fisk den skrämmer också fisken längre och längre ut i havet.

Sveriges yrkesfiskare är seriösa och följer lagar och regler.

– Vi jobbar i samklang med naturen. Och havet och dess fiskar är vårt levebröd. Vi är trötta på att vi ibland utmålas som banditer som tömmer haven på fisk. Det är inte så det går till. Vi värnar om det selektiva fisket och att bedriva ett yrkesfiske efter havets förutsättningar.

Framtiden för det kustnära fisket ser bekymmersamt ut. Höjda bränslepriser är en del men huvudproblemet är att fångsterna minskar och därmed också lönsamheten. Den fångst som Kristian och hans kollegor tar upp säljs till Sletten på den danska sidan. Det är där man får bäst betalt.

På frågan om Kristian har något speciellt minne från sin ca tjugoåriga tid som fiskare berättade han om hur några flasknosdelfiner (öresvin) plötsligt dök upp vid sidan av båten och följde efter båten under nästan en timme. Det var en häftig upplevelse.

Den som funderar på att bli fiskare kan som Kristian gjort gå på fiskegymnasiet i Simrishamn. Där utbildas i det mesta som har med fiske att göra samt att det också är möjligt att ta skepparexamen.

Välkommen till
möjligheternas matbutik

Öppettider
Mån–fre 8–20
Lör–sön 8–19

042-36 78 50

ICA
nära
Jonstorp

Jonstorp och havet

För femtusen år sedan låg det som idag är Jonstorp under vattenytan. Havet utanför kusten kallades för Littorinahavet och vattenytan var 10–12 meter högre än idag. Jonstorp var översvämmat av den stora Görslövsviken. Havet drog sig så småningom tillbaka och Kullabygden blev ett helt landområde.

Görslöv är enligt folklivsforskningen den äldsta boplatsen i Kullabygden. På stenåldern när havet gick längre in var Görslövsån åtminstone delvis segelbar. En del

hävdar att man då kunde segla från Skälderviken till Öresund

Kullabygden präglades tidigt av havet och sjöfarten inte bara för att många gick till sjöss eller fiskade.

Livet längs kusten och på land påverkades också mycket av den sjöfart som passerade Kullabygden.

I mitten på 1800-talet ökade den svenska handelssjöfarten snabbt, export och import blev en allt viktigare del av näringslivet och Kullabygdens sjöfart fick ett enormt uppsving. År 1856 passerade 20 352 fartyg i Öresund.

Ursprungligen var det kullafiskarna som hade frakter som binäring till fisket, men nu började man skaffa större båtar, mera anpassade för frakt.

På 1870-talet började riktigt stora fartyg skrivas i Jonstorp. En av de första var 460-tonnaren JONSTORP I med B M Andersson som redare. År 1896 var 132 fartyg skrivna i Kullabygden varav 13 från Jonstorp. De flesta var segelfartyg. Man seglade främst till Danmark och England men även till Tyskland och Spanien.

Många unga kullabor gick till sjöss en av dem var Anders Andersson Thore.

Anders Andersson Thore

Anders var bondson men beslöt sig som 16-åring att gå till sjöss. År 1854 mönstrade han på Jakten Solid. Efter 11 år till sjöss med olika befattningar hade han stigit i graderna och blev 1865 skeppare på jakten Arild.

Som skeppare bestämde man inte bara över båten som sådan utan skulle också sluta avtal om frakter. Anders Andersson Thore fick befäl på briggen Hiram. Hans första år på briggen ger en bild av ett spännande liv på ett lastfartyg;

Anders med besättning mönstrade på i Gävle. Första resan gick till West Hartlepool i England. Där efter fortsatte man med ny last till Kronstadt i Ryssland. Båten

återvände till Gävle och seglade därifrån till Skutskär. Vidare till Calais i Frankrike, Ljusne i Hälsingland, Hull i England och slutligen till Malmö som blev vinterhamn.

Segelskutorna kunde inte användas hela året. När vintern kom och isarna gjorde det omöjligt att segla lades båten upp för vintern och manskapet åkte hem till sina hemorter i väntan på islossning.

Mot slutet av 1800-talet började ångfartygen att konkurrera ut segelfartygen. Ångfartygen var mycket snabbare och kunde ta större laster. England var utan jämförelse störst inom rederinringen. Flera engelska rederier var större än hela den svenska handelsflottan. Kostnadsläget i England började dock bli högt och en hel del fartyg flaggades ut, bland annat till Sverige där lönerna var betydligt lägre än i England.

Thore-rederierna

Anders Andersson Thore hade genom sina många resor till England och Hartlepool blivit bekant med skeppsmäklare där. År 1897 blev A. A. Thore redare för en del av de båtar som flaggades ut. De tre ångarna Mercia, Bothnia och Mongolia kom att få hemmahamn Jonstorp.

År 1913 fanns det fem ångfartyg registrerade i Jonstorp. Alla gick i utrikestrafik. Fartygen gick i så kallad trampfart, vilket innebär att de gick med full last från hamn till hamn. I huvudsak bestod lasterna av trävaror till England och kol på vägen därifrån.

Två av A. A. Thores söner, Nils Martin och Josef Albert, fortsatte att utveckla företaget och flera nya rederier bildades, bland annat Rederi AB Jonstorp. Företagets båtar gick alla i trampfart. På sommarhalvåret i huvudsak med trävaror från Vita havet söder om Kolahalvön till England och på vinterhalvåret gick rutterna i Medelhavet.

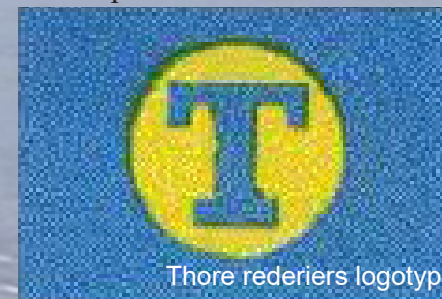
Nils Martin bildade ytterligare rederier, bland annat Rederi AB Virginia 1929.

Andra Världskriget gick hårt åt Thore-rederiernas flotta. Efter kriget började man förnya och

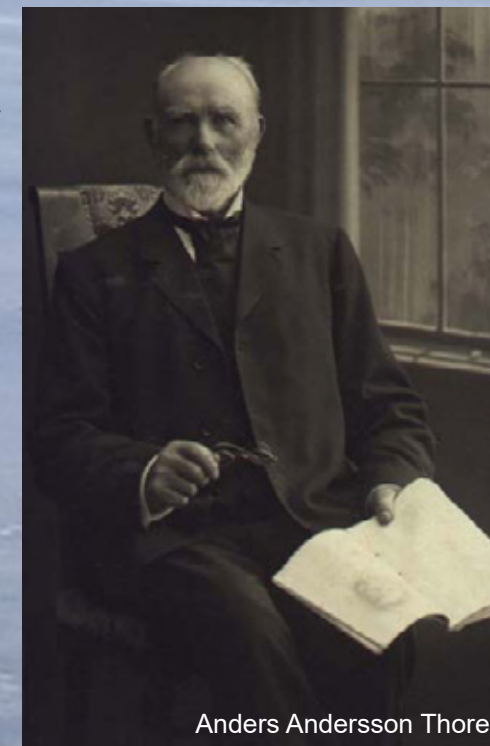
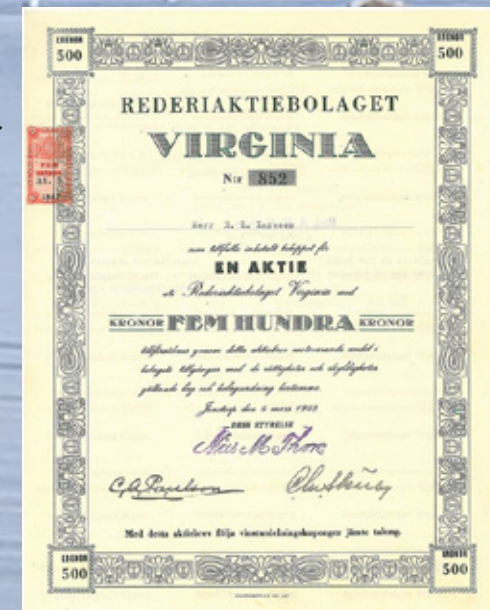
bygga upp företaget på nytt, men tiderna för sjöfarten förändrades och under åren 1950 till 1960 försvann de små rederierna från Jonstorp ett efter ett.

De små rederierna ersattes av ett stor partsrederi med Oscar Mauritz Thore som huvudredare. 1968 byggdes motorfartyget Victoria och senare ett systerfartyg. Rederiets fartyg ingick i en pool som leddes av Broströms i Göteborg. Fartygen såldes 1976 och 1977 och var de sista fartygen med hemmahamn Jonstorp.

I början av 1980 upphör det sista Jonstorpsrederiet och en epok i Jonstorps historia tar slut.

Thore rederiers logotyp

Anders Andersson Thore

Foto och faktatext: Kommandobryggan.se

S/S Mercia

Byggår 1882 i Irvine, England.

1882 Levererad till J Wood, England, då under namnet S/S Dewdrop.

1897 Sald till Anders Andersson Thore, Jonstorp.

1897 Överförd till Ångfartygs AB Skeldervik, Jonstorp.

1916 Sald till AB Svenska Lloyd, Göteborg.

1918 Förlist på resa från Göteborg till Hull, England. Troligen torpederad. Hela besättningen om 18 personer omkommer.

Vraket i vår vik

Vraket upptäcktes redan 2018, berättar den tidigare jonstorpsbon Anders Trygg. Flera ivriga snorklare har undersökt och funderat över detta spännande fynd.

Anders Trygg berättar vidare att vraket ligger cirka 100 meter ut från badbryggan vid revet på 2–2,5 meters djup. Vraket ser ut att bestå av grova brädor med flera 3–4 cm stora hål som skulle kunna vara efter plugg eller spik. Ingen metall verkar finnas runt vraket. Redan 2018 försökte Anders Trygg väcka Länsstyrelsens intresse men inget hände då.

Sommaren 2021 hörde Tor Larsson flera personer tala om vraket. Tor hängde med sin son och hans kompis på en snorkeltur för att undersöka det ”omtalade” vraket närmare. Och till deras förvåning fanns det verkligen där. Självklart var det ett jättespännande fynd som satte fart på både nyfikenheten och fantasin. Tor Larsson både foto-graferade och filmade vid vraket. Tor gjorde ännu en anmälan till Länsstyrelsen och den här gången blev det så att säga napp.

Flera professionella marin-arkeologer dök kring vraket i juli 2021. Resultatet sändes för bedömning till Anders Rosenthal, doktor i marinarkologi vid Göteborgs Universitet, och hans slutsatser går nu att läsa i Kulturmiljöregistret över Fornlämningar.

Att ett fynd får statusen ”forn-lämning” innebär att det är skyddat enligt lag och ingenting på fynd-platsen får röras eller bortföras.

Martin Gollwitzer, antikvarie och arkeolog på Länsstyrelsen i Malmö berättar att vrakfynd liknande detta utanför Revet, se karta nedan, är ganska vanliga längs Sveriges kuster, därför kommer man inte att undersöka det vidare. Ärendet är så att säga avslutat i och med att vraket nu är skyddat enligt lag.

Fakta om vraket

Från Riksantikvarieämbetets sida FORNSÖK L2022:2419 Fartygs- / Båtlämning – publicerad 2022-05-06

- Klinkbyggt fartyg, 8–10 m. Helt eller till övervägande delen byggt i ek.
- I området ligger även en del lösa vrakdelar.
- Fartygets bordläggning verkar vara sammanfogad av klinknaglar av järn.
- Spanten sitter tätt och verkar vara fogade till bordläggningen med tränaglar och troligen också järnspikar.
- Grov åldersuppskattning 1600–1800-tal. Sannolikt förlist före 1850.

Ulfs vinspalt

Olé, rosé!

Nu börjar utelivet åter dra igång med mycket sallader och vegetariska rätter. Då kommer rosévinet till sin rätt.

När man ska dricka rosévin till mat ska man gärna leta efter lite kraftigare och stramare viner än när man bara ska njuta på terrassen av ett glas vin. Då bör man leta efter viner gjorda på typiska rödvinssdruvor i roséutförande.

Mitt förslag denna gång heter La Pluma och kommer från Katalonien i Spanien. Det är ett torrt vin gjort på druvorna Temranillo, Merlot och Cabernet Sauvignon. Vinet är friskt och fruktigt men samtidigt lite stramt för att kunna matcha maten. Det ingår som nr 2197 i standard-sortimentet och kostar 89 kr. Salud!

I väntan på sill eller grill

Lökpaj Anna

(= ingen pajdeg)
2 gula lökar – hackade
2 röda lökar – hackade
15 cm purjo – halverad och strimlad
3 msk smör – till formen och till stekning
Gräslök – en rejäl näve – hackad
3 dl smakrik riven ost
3 ägg
2 dl gräddde
3 tsk fransk senap
Salt och peppar
Finnecrisp

1. Sätt ugnen på 200 grader. Smörj en låg pajform med lite smör – ca 22 cm diam.
2. Stek röd-, gul- och purjolök mjuk och glansig i en stekpanna
3. Fördela löken i botten på paj-formen. Strö över gräslök och ost
4. Vispa ihop ägg, mjölk och senap, salta och peppra efter smak.
5. Häll äggblandningen i formen.
6. Grädda ca 30 minuter till vacker färg. Servera med t ex Finnecrisp.

Örtköttbullar med krämig fetaost

300 g blandfärs
1 ägg
2 msk fransk senap
0,5 tsk salt
2 krm svartpeppar
1 tsk salvia
1 tsk timjan
1 tsk spiskummin
1 tsk koriander
0,5 dl hackad persilja
1 rödlök – liten, finhackad

1. Sätt ugnen på 150 grader.
2. Vispa ihop ägg, senap, kryddor och lök och blanda det väl med färsen.
3. Rulla, med vattensköljda händer, små köttbullar och lägg dem på en plåt klädd med bakplåtspapper. Grädda i 150 grader cirka 10 minuter.
4. Strax före servering: Stek bullarna vackert bruna i lite brynt smör.
5. Servera med fetaostkräm.

Fetaosten

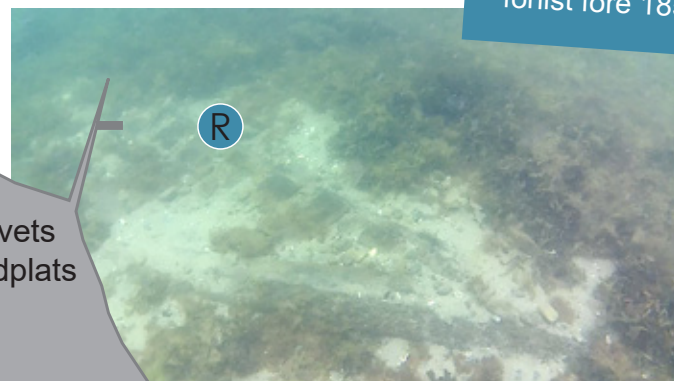
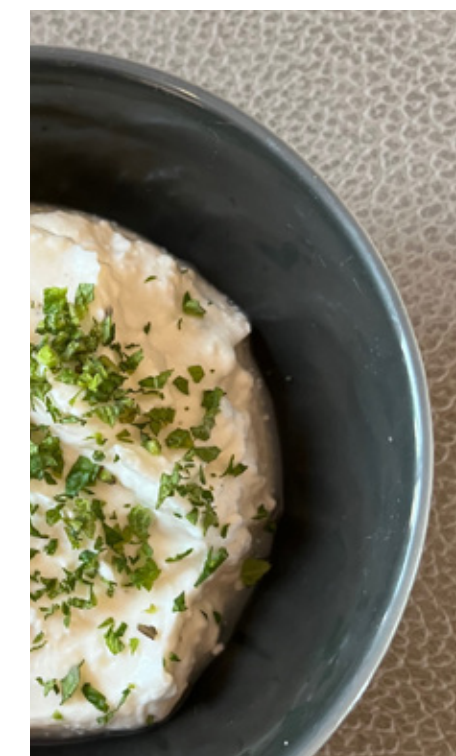
0,5 pkt fetaost (ca 75 g)
1 dl crème fraîche
1 mycket liten klyfta vitlök
Salt, peppar och ev lite flytande honung

1. Riv fetaosten grovt och mosa ihop den med crème fraîche och riven vitlök.
2. Smaksätt med salt, peppar och eventuellt lite flytande honung
3. Strö hackad färsk mynta över – om du gillar det.

Kex med ostkräm & selleri

100 g Philadelphia (exempelvis)
50 g Kvibille Ädel (rumsvarm)
0,5 tsk fänkålsfrön – mortlas fint
1 stängel blekselleri

1. ”Mosa” ihop ost och fänkål till en slät kräm (går fort och lätt med elvisp).
2. Smaka av med salt och peppar
3. Dela sellerin på längden flera gånger. Skär den sedan i tunna skivor.
4. Bred generöst av ostkrämen på ett gott kex och toppa med selleri.

Revets badplats

Vad ska hända med loppisen?

I mitten av juni måste Jonstorp IF Fotboll:s, JIF FK, loppis vara utflyttad från Tomtelund och trots ett enträget letande har man inte hittat någon ny lokal. Initiativtagaren Johan Dahlberg är bedrövad.

– Det är svårt att förstå varför den här populära loppisen ska behöva stänga. På bara ett par år har vi blivit en riktig institution i byn som både samlar tusentals kronor till Jonstorp IF:s flick- och pojklag varje vecka och är ett populärt nöje för bybor i alla åldrar. Nog borde det finnas rum för en second handaffär i vår by?

Johan har övervägt alla möjligheter: tält, skjul och lador. Och inte minst det gamla bankhuset

som står tomt mitt i byn. I juni stänger kommunens så kallade markanvisningstävling, där man har efterlyst förslag på vad som ska ske med huset. Byns föreningar har via byalaget lämnat in sin vision om vad huset borde användas till för att komma byn bäst till gagn, och kanske finns där ett litet hopp för JIF FK:s loppis.

På kommunen slår man just nu sina kloka huvuden ihop för att planera Jonstorp's framtida

detaljplan, och när både grupper av gamla och unga vuxna, plus nu även skolbarn har sagt sitt, står det helt klart: alla ropar efter mötesplatser i Jonstorp, där man kan fika, träffas och handla något. Ändå tvingas nu en av de få levande mötesplatserna att stänga.

Hela Jonstorp håller tummarna, både för loppisen och bankhuset. Kanske kan det bli en gemensam lösning framöver?

Johan Karlsson Elkraftgruppen i Norden AB

Vi har åter stämt träff med en av våra företagare i byn och företagssektionen. Johan Karlsson, en inflyttad smålänning från höglandet, med många järn i elden.

– Jag är uppvuxen i det lilla samhället Ekenässjön mellan Vetlanda och Eksjö. Och gjorde efter lumpen i Kustartilleriets amfibiebataljon, FN tjänst först i Bosnien och sedan Kosovo i slutet av 90-talet. Efter några års arbete i Malmö som distriktschef på marknadsundersökningsföretag och en sväng på Bang & Olufsen har jag lite genom en slump arbetat med järnväg sedan 2002. Först på Banverket och nu sedan 10 år tillbaka som egen företagare genom Elkraftgruppen. Jag såg ett behov av privata aktörer inom järnvägssektorn och med erfarenhet av yrket och ett driv att vara

egen företagare kände jag att jag hade hittat rätt, säger Johan.

Företaget eller företagen, då det nu är några stycken i en koncern, har sina verksamheter inom el-installation och entreprenad, inte minst gentemot järnvägen, men kan även erbjuda elinstallationer för privatperson och företag. Vid sidan av Elkraftgruppen driver Johan också Svenska Svets, ett företag placerat i Ekenässjön som erbjuder tjänster inom kravsatt svetsning med både manuell och robotiserad svetsning.

– Jag är faktiskt utbildad svetsare i botten säger Johan och skrattar. Det är spännande och utmanande att driva företag i så olika branscher och kunna dra nytta genom erfarenheter mellan dem men också genom mina egna arbetslivserfarenheter i samma branscher. När jag och min sambo Ida bodde mitt i Helsingborg med våra två små barn, så ville vi hitta ett lugnare

ställe för dem att växa upp i. Vi började leta hus runt Skälderviken då vattnet drog och hittade till slut hus här i Jonstorp och flyttade hit 2014. Byn påminner oss en del om våra uppväxtmiljöer och vi trivs bra med lugnet, närheten till vattnet och en bra bygemenskap, avslutar Johan.

SPORTbanken
HÖGANÄS

basketboll
VOLLEYBOLL
CYKELTAXI
TÄLT HJÄLMAR
liggunderlag
TRANGIAKÖK
vandringsstavar
INLINES **FRISBEE**
SKATEBOARDS
kickbikes
BRÄNNBOLLSSET
pingisset slalom
STRANDTENNISSET
FRISBEEGOLF
fotboll **PJÄXOR**
målvaktshandskar
FOTBOLLSSKOR
benskydd
SKRIDSKOR
SNOWBOARD
snowkicks
SKIDHJÄLM
längdskidor

LÅNA DIN SPORTUTRUSTNING HOS OSS
www.hoganas.se/sportbanken

Amanda Olsson, Mia Holmström, Emma Trulsson och Matilda Heideman är alla ambassadörer i Jonstorps IF Fotboll för projektet Plus 1000.

Fler kvinnliga ledare och förebilder

Sedan snart ett och ett halvt år deltar Jonstorps IF FK som en av en handfull föreningar i Skånes Fotbollsförbunds projekt Plus 1000. Det är en del av ett nationellt initiativ med syftet att på olika plan öka antalet tjejer och kvinnor i olika ledarroller inom fotbollen.

I styrelserummen, i domarutövandet och i andra ledarroller såsom tränare och lagledare, är det en enormt stor andel män i jämförelse med kvinnor. Nu ska den saken ändras och ambitionen är att till utgången av 2023 ha ökat antalet i Skåne med 1 000 kvinnor (Skåne utgör cirka 10% av svensk fotboll).

Emma Trulsson, som både är spelare och lokal ambassadör i och för initiativet berättar att föreningen tillsammans med fyra föreningar till gått i täten för detta som ambassadörsföreningar där det sker en rad olika insatser under projektet. Av föreningens idag 442

medlemmar är 163 tjejer/kvinnor, en bra grund att börja ifrån.

— Jag tror det är en viktig aspekt att lyfta kvinnliga förebilder inom klubbarna för att se till att alla inom föreningen jobbar mot samma mål, att vi får ta plats och bidra. Men det krävs också handlingskraft från föreningarnas styrelser, och där tycker jag föreningen kommit långt!

Konkret arbetar föreningen med att alla unga från 13 år erbjuds domar- eller ledarkurser och vi har etablerat ett tränar- och ledarnätverk för flick/damsektionen som har 6 av föreningens 19 lag.

De jobbar med förutsättningarna i föreningen och att ge trygg miljö i klubben som tjej. Mer är på gång. Ser man till statistiken från 2021 jämfört med 2022 har hyfsade förflyttningar gjorts och i dagsläget finns det mellan 30-45% kvinnor beroende på funktion, i styrelse, valberedning, domare, tränare med flera.

— Även om projektet tar slut vid nästa års utgång och det har hänt

saker, så måste vi inse att vårt arbete både här lokalt, regionalt och nationellt bara är en början. Vi behöver jobba uthålligt och långsiktigt med det här, avslutar en hoppfull Emma Trulsson.

JOJK – lär dig att segla

Jonstorps Optimistjolleklubb (JOJK) är en förening och certifierad seglarskola som funnits i byn i över 40 år.

Med utgångspunkt i Jonstorps hamn har en mängd barn och unga uppvuxna i byn lärt sig att segla, umgås och ha roligt.

— Vi erbjuder segling för olika åldrar, nivåer och från en vecka upp till fyra veckor. Från knatte-nivå med barn som är 5 år eller

äldre (Piratseglarskola), via optimist nybörjar och två fortsättningskurser, upp till fortsättning med de som vill lära sig segla en större båt, en C-55:a, säger Olof Larsson, ordförande i föreningen. Vi varvar teori och praktik och har som ambition att alla ska känna sig säkra men också känna sig utmanade.

Föreningen har cirka 80 medlemmar och de senaste åren har man bytt ut sitt båtbestånd och har nu 9 nya optimistjollar och 2 C-55:or.

— Målet är att kunna finnas kvar i byn över tid och vi har jobbat det senaste året med att hitta fler av våra ledare från byn eller omnejden. De är nu 7 st. Vår största utmaning just nu och framåt är att förlänga säsongen och hitta seglingsaktiviteter som gör att både barn och vuxna kan fortsätta att komma ned till hamnen och havet, avslutar Olof.

Klättring på programmet

Jonstorps kustscoutkår utgår från scoutstugan i Trane-kärr, men mötena som sker varannan lördagsförmiddag bedrivs på olika platser runt om på Kullahalvön. På så sätt kan scouterna dra nytta av den natur och den terräng som behövs för det specifika mötet.

Det senaste mötet hölls på Kullaberg, där tre avdelningar tränade klättring tillsammans med kårens utbildade klättrinstruktorer.

Klättring är en aktivitet som på många sätt ligger i linje med målen för scouting. Bland annat medför det en känsla för naturen, fysiska utmaningar samt bygger ett förtroende som måste finnas mellan klättrare och säkrare.

Framför allt främjar det en självinsikt och en självkänsla genom att klara en tillsynes svår uppgift, tillsammans med andra och ett steg i taget.

Inte minst är det ett bra äventyr att ta sig an de branta klippväggarna inom ett av Sveriges bästa klättrandområden.

”Säkring klar! Börja klättra!”

Bli medlem i byalaget!

200kr per hushåll • Swish 123 027 3011. Ange din gatuadress och e-postadress vid betalning. När du betalar ditt medlemskap godkänner du att vi lagrar dina personuppgifter. Vad gör Jonstors byalag? Nedan ser du fyra exempel på aktiviteter som byalaget arrangerar.

Fira midsommar på Gerdas äng

10.00 klär vi stången.
Ta gärna med blommor.
13.00 Jonstorps 5-kamp.
14.00 dans och musik kring
midsommarstången.
Fika- och glassförsäljning.

Nästa
nummer ute
i oktober

Valborgsfirande

Byadag med höstmys

Julmarknad

Saltkråkan

förskola & föräldrakooperativ i Jonstorp

God personaltäthet
Liten barngrupp
i mixade åldrar
Härlig gemenskap
mellan familjerna

Boka visning
saltkrakorna.se • 0702-85 03 10

SaltkrakansFöräldrakooperativ ForskolanSaltkrakanJonstorp

Gör
intresse-
anmälan på
hemsidan

ELKRAFT GRUPPEN

INSTALLATION

Behöver du hjälp med elinstallation
i din fastighet? Vi hjälper dig!

Vi arbetar även med el-installation, entreprenad
och konsulttjänster mot företag och offentlig sektor.

Daniel 073-247 34 50 • elkraftgruppen.se